

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ДІЄГІЄГІДІ

دييجاجادو

Հրատարակություն Գաղիթի Հ.Բ.Ը.Մ.ի

نشرة جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱԻԷՆ ԱՐՔ. ԶԻՆԶԻՆԵԱՆ

(Առաջնորդության քսանամեակ)

ՏԵԼԵՍԻՆ

Պարբերաբեր
Պաշտոնաթերթ Գամիլեի
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության
Հեռ. 5919636

DEGHEGADOU

Periodical
Published by
Armenian General Benevolent Union - Cairo
Tel. 5919636

ديجيجادو

نشرة دورية
جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة
ت: ٥٩١٩٦٣٦

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄԲԱԳԻՐ

Պերմ Թերպեան

ԽՄԲԱԳԻՐ

Հարի Չէշնէնեան

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Սաթենիկ Արգարեան

Արաքսի Տէրունեան-Խաչերեան

Պրիմիր Գալընեան

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՁԵՒԱՒՈՐՈՒՄ

Շահէ Լուսարարեան

ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԸՍՐՈՒԱԾՔ

Մանուէլ Գրիգորեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աֆրիքըն Բրէս

African Press S.A.E.

ԹԻԻ 4 Նոր Շրջան Յուլիս 1997

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ո՞վ Պիտի Ներկայացնէ Սփիւրը 1
Հարի Չէշնէնեան

Հարցազրոյց Գերշ. Տ. Զաւէն Արք. Չինչինեանի Հետ 2

Սաթենիկ Մ. Զազըր 7

Ինչո՞ւ Չէ 9
Սուրի Յակոբեան

Մշակութային Լուրեր 11

Լուրեր Հ.Բ.Ը.Մ.էն 13

Մարգական 16

Անդամագրական

ՈՎ ՊԻՏԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ՍՓԻՒՌԸ

Մեր շուրջ քաղաքական, ընկերային, գիտական եւ այլ մարզերու մէջ շատ մը իրադարձութիւններ եւ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան եւ կ'ունենան:

Սփիւռքահայը որպէս անհատ, թերեւս քայլ կը պահէ եղած փոփոխութիւններուն հետ:

Սակայն, հարցը սփիւռքն է որպէս հաւաքական միաւոր:

Այսօր Հայաստանի անկախութենէն եւ տարբեր ազգերու ինքնորոշման հարցերը արծարծուելէն ետք, մեծ կարելիութիւն ստեղծուած է Հայ Դատը մէջտեղ դնելու համար, Հայաստանի կամ միջազգային կազմակերպութիւններու կողմէ:

Այստեղ հարց կը ծագի, թէ առիթը եթէ ներկայանայ, ո՞վ պիտի ներկայացնէ սփիւռքը:

Կարելի է, օրինակի համար կազմել սփիւռքահայութիւնը ներկայացնող համաշխարհային խորհուրդ մը:

Իւրաքանչիւր գաղութ երկու կամ երեք ներկայացուցիչներու, սփիւռքի մէջ գործող երեք նուիրապետական ասոցիացիաներէն մէկական եկեղեցականներու մասնակցութեամբ:

Նախընտրելի է, պատմաբաններու եւ քաղաքական մարզին մէջ փորձառու սփիւռքահայերու ներկայութիւնը (այլ տարբերակներ եւս կարելի են):

Սփիւռքահայ Համաշխարհային Խորհուրդին կեդրոնավայրը՝ որեւէ երկիր մը, որուն կառավարութիւնը դատապարտած ըլլայ հաշկական ցեղասպանութիւնը:

Սակայն, այս նպատակը իրականացնելու համար, իւրաքանչիւր գաղութ պէտք է ունենայ իր ներքին կառույցը, որմէ պիտի ընտրուի Սփիւռքահայ Համաշխարհային Խորհուրդը:

Գաղութները այսօր ամենապարզ մարզերուն մէջ անգամ չեն միացած: Գաղտնիք մը չէ, որ ոչ մէկ գաղութ, ցեղասպանութենէն 82 տարի ետք, դեռ չյաջողիք նոյնիսկ մշակութային եւ մարզական մէկ խմբով ներկայանալ: (Հարկ է այստեղ նշել որ եգիպտահայ գաղութը, բաղդատմամբ շատ մը յառաջադէմ երկիրներու հայ գաղութներուն, միութեան գաղափարը կրցած է յաջողութեամբ կիրարկել բազմաթիւ առիթներով:)

Հայրենիքն է դարձեալ մեզ սթափեցնողը:

Սփիւռք-Հայաստան կապերու խորհուրդ, համահաշկական մարզական խաղեր եւ այլ հաւաքական գործերու առաջարկներ ներկայացնելով կը մղէ սփիւռքը որ ունենայ իր ներկայացուցչական կառույցը:

Ժամանակը կամայ թէ ակամայ հայութիւնը դրած է հետեւեալ իրադրութեան դիմաց, մէկ սփիւռք եւ մէկ Հայաստան, ուրիշ կարելիութիւն չկայ:

Ուրեմն, եթէ սփիւռքը չունենայ իր միացեալ կառույցը, հետեւանքները շատ անելի աղետալի պիտի ըլլան քան մեր երեսակայածը:

Եւ այս անգամ պատճառը ոչ ոք է, ոչ մէկ պետութիւն, բացի մեզմէ՝ հայերէս:

Սերունդ մըն ենք այսօր, որ կը գտնուի պատմական անկիւնադարձային շրջանի մը դէմ յանդիման: Պատասխանատու ենք պատմութեան առջեւ: Ուստի, պէտք է զարթնուլ եւ գործել, որովհետեւ ժամանակը մեր կարծածէն շատ անելի արագ կ'ընթանայ եւ պատմութիւնը անողորմ է:

Հարի Չէչճէնեան

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵՆԱՄ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱԻԷՆ ԱՐՔ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆԻ ՀԵՏ

Այս տարուայ Յունուարին կը լրանար եգիպտահայոց բարեխնամ առաջնորդ Գերշ. Տ. Զաւէն Արք. Չինչինեանի, առաջնորդութեան քսանամեակը:

Ինչպէս ծանօթ է եգիպտահայոց առաջնորդը, նոյն ատեն առաջնորդն է Սուտանի եւ Եթովպիոյ հայ գաղութներուն:

Տեղեկատուի խմբագրութեան կողմէ, այս առիթով Գերշ. Սրբազան հօր հետ հարցազրոյց մը կատարած է տիար Հարի Չէշճէնեան, զոր կուտանք ստորեւ:

Հ. Սրբազան հայր, քսանամեակէ մը ի վեր եգիպտահայոց հոգեւոր առաջնորդն էք: Անցնող երկու տասնամեակներուն ճայելով, ի՞նչ ելեւէջներ եւ ի՞նչ յուշեր ունիք:

Պ.Անցնող այսքան ամեակները ընդհանրապէս երկու մտածում կ'արթնցնեն:

Մին անշուշտ երկիւղն է, այն մասին թէ անցած են ամեակները եւ մեզ մօտեցուցած անխուսափելի վախճանին. թէ հերկն ու հունձքը որքան սակաւ են:

Իսկ միւս մտածումը՝ թէ կանգնած ենք նոր հանգրուանի մը առջեւ. անցեալը վերաբեւոյնքով, թերիները սրբագրելու եւ նոր խանդով փարելու առաջադրուած գործին, ի հարկին նոր ծրագրեր մշակելով:

Մեր իրականութեան մէջ կրօնական մարդուն գործը, չի սահմանափակուիր հոգեւոր աշ-

խատանք կատարելու, այլ բազմերես է:

Իրաց բնական բերումով հոգեւոր առաջնորդը հարկադրուած է զբաղելու, հոգեւոր-քարոզչական, յարաբերական, կրթական, կալւածային, էլեւտական, վարչական, ժողովական զանազան հարցերով որոնք ժամանակը կը սպառեն ի վնաս անշուշտ հոգեւոր եւ մտաւորական աշխատանքներու:

Եգիպտոսի մէջ օրինական, պետական- վարչական խնդիրները բարդ են եւ ժամանակ, կորով, ճիգ սպառող:

Ունէ՛ ժամանակ, քսանէ ատի առկախ դատեր ունիք, ընդհանրապէս կալուածական, որոնց հարկ է ուշադիր հետեւիլ ժողովական յարգելի գործակիցներու եւ օրինական խորհրդատուներու հետ:

Այս պայմաններուն տակ դիւրին չէ, յառաջիկայ հնգամեակի կամ տասնամեակի համար ծրագրեր պատրաստել ու գործա-

դրութեան հսկել: Ամէն օր մոր ծագող հարցեր լուծելու տագնապը, հեւ ի հեւ, օր աւուր ապրելու կը դատապարտեն:

Ամենէն աւելի անատուման արժանի երեւոյթը եգիպտահայ թեմին համերաշխ գործունէութիւնն է թէ Գահիրէի եւ թէ Աղեքսանդրիոյ համայնքներուն մէջ:

Պետք չէ համայնքային մեր մակոյկը վրդովեցնել, օրօրել, որպէսզի ամէնքս ալ ջրամոյն չըլլանք, այլ երկխօսութեամբ, իրարհասկացողութեամբ, հարցերը լուծել:

Մեծ էր, խոր էր բոլորիս ուրախութիւնը վկայելով այն մասին, թէ անցնող վեց տարիներուն, մեր բնիկ հայրենիքը անկախացաւ, Արցախի հակամարտութիւնը յաջողութեամբ պսակուեցաւ, թէւ վերջնական լուծումին չէ յանգած:

Մեր նուիրապետական աթոռները ունին իրենց արժանաւոր գահակալները:

Ինչպէս գիտէք եգիպտահայ հոգեւոր առաջնորդութեան առընչուած են Սուտանի եւ Եթովպիոյ համայնքները:

Սուտանի մեր գաղութը քայքայման ընթացքի մէջ է: Տասնամեակէ մը ի վեր, պատերազմ է ալմտեղ. քայքայուած է երկրին տնտեսութիւնը եւ հայ մարդիկ այլեւս պատճառներ չեն տեսներ հասարակածային եւ անապատ երկրին մէջ իրենց բնակութիւնը շարունակելու:

Իսկ Եթովպիան մոր դուրս եկած է դաժան եւ անտանելի վարչակարգի մը բռնութիւններէն:

Սակայն տարիներէ ի վեր այդ դաժան վարչակարգը իր աւերը գործեց: Առգրաւուեցան այնտեղ ազգային կալուածներն ու ազգային վարժարանը: Կը մնան լոկ հայ եկեղեցին ու հայկական ակումբը եւ սակաւաթիւ ընտանիքներով համայնք մը, որ կը կարօտի հոգեւոր մշտական մխիթարութեան ու հոգածութեան: Ատիս Ապապայի յանուն Ս. Գէորգի կառուցուած մեր եկեղեցին, հայկական ճարտարապետութեան քարաշէն, գեղեցիկ նմոյշներէն մին է:

Ոչ միայն հաւասարակշռուած է մեր ելեւտական պիտճէն այլ գոհութիւն Աստուծոյ, ազգային իշխանութեանց յարատեւ ջանքերով, կոկիկ յաւելեալ գումար մըն ալ ունինք որուն տոկասային եկամուտներէն կ'օգտուին

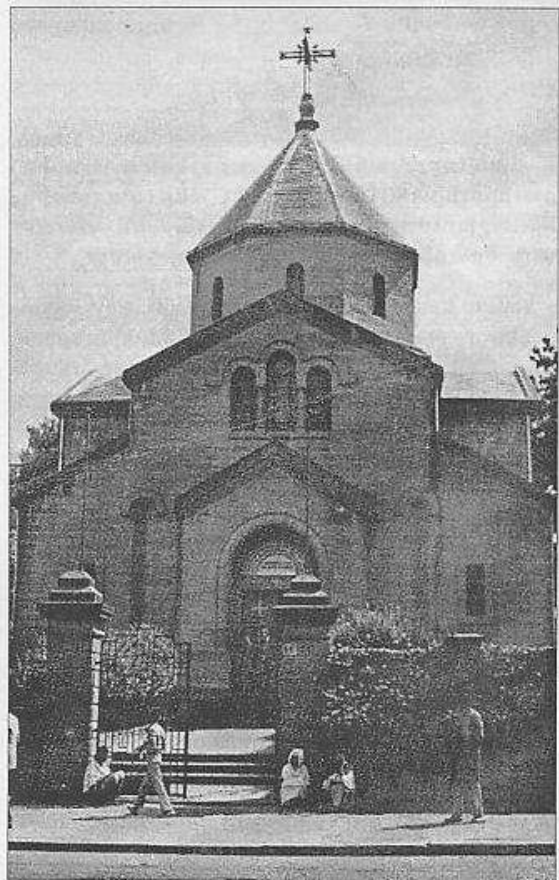
համայնքները:

Սակայն, առաջնորդ սրբազան ու ազգային իշխանութիւն թերացան, յառաջիկայ տարիներուն համար նախատեսութիւններ չընելով:

Հարկ էր յաջողակ աշակերտներ գտնել, քաջալերել, մղել որ մանկավարժութիւն, հայագիտութիւն, բանասիրութիւն ուսանին, համալսարանական վկայական ստանան, հետագային մեր վարժարաններուն մէջ ուսուցչութիւն ընելու:

Նոյնը կարելի է ըսել անվարան հոգեւոր ասպարէզին մէջ, նուիրեալ զինուորագրեալներ պատրաստելու գործին, ուսումնական բարձր մակարդակով, պաշտօնին գիտակցութեամբ եւ կոշտ մի ձայնին անսացող:

Հոգեւորականի, խմբագրի, հայագիտութեան ուսուցիչներու սակաւութիւնը շատ սուր կերպով զգալի է: Կ'ուզէք որ անցեալ քսան-

Սբ. Գէորգ Եկեղեցի - Ատիս Ապապա

ամենակի յուշերն ու ելեւէջները պատմեմ:

Եթէ մէկ կողմէն, յիշեցի մեր թերացումը, միւս կողմէ արդարութեան համար, մատնացոյց ընեմ նաեւ գաղութին վրայ ծածանող ընդհանուր անտարբերութիւնը:

Եգիպտոս նաեւ դարձած է սպառող մարդկային ընկերութիւն: Արմատացած են եսասիրութիւնն ու անփութութիւնը:

Մեր գաղութի զաւակներն ալ դարձած են անփոյթ, անհոգ:

Ծառ քիչեր պատնէշի վրայ կանգնած, յամառօրէն կը զոհաբերեն ու փութաջանութիւն ցոյց կուտան:

Յատուկ ուրախութեան պատճառ մըն ալ Հայաստանի Հանրապետութեան, յատուկ շէնքով օժտուած դեսպանատան գոյատումն էր Գահիրէի մէջ, ասպարէզով դիւանագէտ, լիազօր դեսպան Տօթթ. Էտ. Նալպանտեանի եւ իր գործակիցներու ղեկավարութեամբ: Եգիպտոսի նման կարելոր երկրի մը մէջ եւ Գահիրէի սիրուն թաղամասերէն միոյն մէջ, հայկական դեսպանատունը նշանակալից եւ օգտակար է մայր հայրենիքին եւ Եգիպտոսի փոխադարձ բարեկամական յարաբերութիւններուն համար:

Հ. Հայաստանի անկախացումէն ետք, շարք մը մտաւորականներ ու արուեստագէտներ հրաւիրուեցան Եգիպտոս եւ մեր գաղութին նոր աշխուժութիւն տուին: Ի՞նչ են ապագայի ծրագիրները այս առընչութեամբ:

Պ. Երկու երաժշտապետներ, մէկ ուսուցչապետ եւ մէկ որակաւոր ուսուցչուհի հրաւիրուեցան Երեւանէն այստեղ պաշտօնավարելու: Կազմուեցաւ Զուարթնոց երգչախումբը որ ինչպէս կը վկայէք քանի մը բարձրարուեստ երգահանդէսներով եւ աշակերտական այլ հանդէսներով, բացառիկ խանդավառութիւն ստեղծեց:

Սակայն, այս արժէքաւոր ուժերը եկուորներ են եւ որեւէ ատեն կարելի է զանոնք ռեւէ պատճառով կորսնցնել:

Եգիպտոսի հայ գաղութը միշտ ծնունդիչ եւ սնունդիչ եղած էր մտաւորականներու, գրողներու, անուանի ուսուցիչներու եւ արուեստագէտներու:

Ցանկալի է անշուշտ որ այդ առաքելութիւնը շարունակուի անխափան:

Սակայն, ցաւօք սրտի կը վկայենք, թէ մեր

քոյր համալսարանական ընթացաւարտները ազատ ասպարէզներու նուիրուած եւ շահաբեր գործերու թեկնածու աշխատանքներու ետեւէն են հեռապառ, այստեղ կամ այլուր:

Երէցներու պարտականութիւնն է խնամել, քաջալերել նորայայտ տաղանդները, նոյնիսկ գիտնալով թէ անոնք գուցէ պիտի մեկնին ու կիսանոսներէն անդին, ուրիշ հայ գաղութներ ծաղկեցնելու:

Հ. Հայ երիտասարդը, աշակերտն ու աշակերտուհին, ասոնց եւ Հայաստանէաց եկեղեցիին միջեւ բնական սերը պակասած կը թուի ըլլալ:

Ի՞նչ պատճառներ կան. գործածուած գրաբար լեզու՞ն, թէ առաւել անտարբերութիւն:

Պ. Վերին աստիճանի հետաքրքրական հարցում մը որուն պատասխանը բարդ է եւ բազմազան:

Հայ տղան եւ աղջիկը տոհմիկ շունչով վարարուն տան եւ ազգային վարժարանէն կը սնանէին հայկականութեամբ:

Դժբախտաբար տունը իր պարտականութեան մէջ կը թերանայ: Նամակներ ունինք մեր ձեռքին տակ որոնք լանձնարարելու նման կը խնդրեն որ հայ վարժարանին մէջ պակսեցուին հայերէնի դասերը, հալոց պատմութեան պահերը, որպէսզի աշակերտին միտքը չի խճողուի ոչ պիտանացու անուններով ու թուականներով...:

Մեր ձեռքին տակ ծնողքներէ նամակներ ունինք որոնք կոպտօրէն կը տեղեկացնեն թէ իրենց զաւակները կը փափաքին որ կիրակի օրերը... եկեղեցի չերթան, Աստուծոյ համար պաշտամունքին չմասնակցին, կիրակնօրեայ պատարագին չմասնակցին:

Տարիներէ ի վեր ազգային իշխանութիւնը օթօպիս տրամադրած է որպէսզի արուարձաններէն հաւատացեալները հաւաքէ ու անվճար եկեղեցի բերէ կիրակի առաւօտները: Խոր վշտով կը վկայենք թէ օթօպիսը միայն հայկական ծերանոցէն, յառաջացած տարիքով քանի մը հաւատացեալներ կը բերէ ու համարեա պարապ կուգայ եւ դատարկ կը վերադառնայ:

Այո, կարգ մը ծնողներէ նամակ ստացած ենք որոնք արգելք կ'ըլլան որ իրենց զաւակները

կիրակի օրերը եկեղեցի բերուին:

Նման պարագաներու կը թոյն թէ մեր զարմանալու կարողութիւնն ալ պիտի բթանայ:

Վարժարանները շաբաթը հինգ օր միայն կը դաստանդեն, առաւօտեան ժամը 8-էն մինչեւ 2: Փաստօրէն կը գործեն ամբողջ տարին, շուրջ 130 օրեր:

Աշակերտները կ'ուսանին չորս լեզու եւ պետական ծրագիր կ'իրագործուի: Ժամանակացոյցէն դուրս հանուած են գրաքար, մատենագրութիւն եւ այլ դասեր: Վարժարանները վայրեր են ուր աշակերտը կուգայ տարիներու ատարտին, համալսարանի մօտից տոմս ապահովելու, քանի որ բարձրագոյն ուսումնառութիւնը անվճար է:

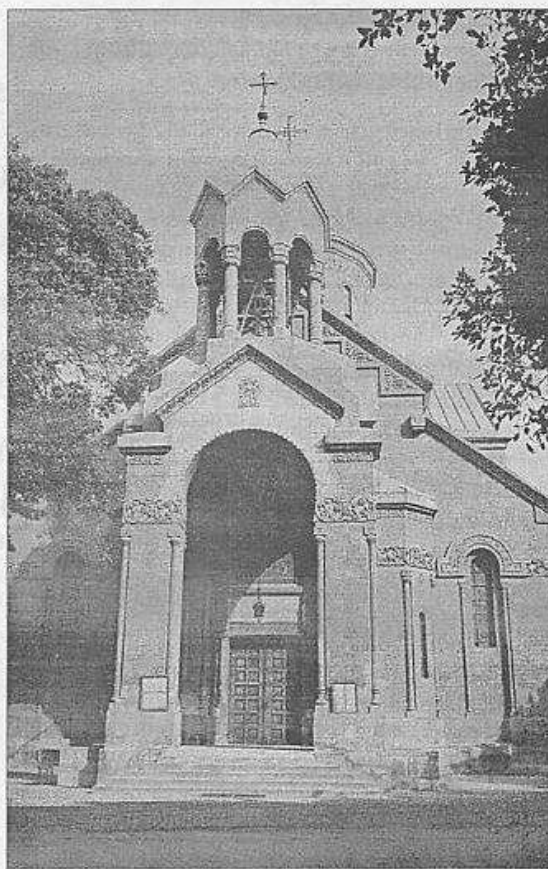
Ուստի, ծնողներ հետզհետէ աւելի յանդգնութեամբ, պահանջելու պէս կը խնդրեն որ նուագագոյնի իջեցուին հաշագիտական առարկաները, համալսարան հասնելու ճանապարհին այդ առարկաները ոչ պիտանացու համարելով:

Ուրեմն, հասկնալի է հայերէն լեզուի տեղատուութիւնը: Ամէն օր արաբերէն կամ անգլերէն լեզու, գրականութիւն կը սորվին: Թերթեր կը կարդան: Թէլէվիզիոն կամ վիտէօ կը դիտեն, իրար եւ ուսուցիչներուն հետ կը խօսին օտար լեզուով, հայերէն գիրք, թերթ ու գրականութիւն չեն կարդար. արդիւնք՝ յուսահատական:

Հայցաստանեայց եկեղեցիին եւ հայ երիտասարդութեան միջեւ կապը թուլցած է. բայց մտահոգութեամբ պէտք է հաստատել նաեւ թէ նուիրական այլ արժէքներու վերաբերմամբ եւս այդ կապը թուլցած է ընդհանուր անփութութեան պատճառաւ:

Ընդհակառակը, զօրացած է համակրանքը օրինակ՝ նորոյթներու, գեղեցիկ վաճառանիշով ինքնաշարժի, կամ տիսքոյի ելլել, ինչ որ կը նշանակէ թէ կայ, գոյութիւն ունի արժէքներու անդրաբծելորում մը, որ մտահոգիչ է, այսինքն ցամքելու աստիճան նօսրացած է եկեղեցիին, ազգին, վարժարանին հանդէպ զոհողութեան ոգին: Նոր ժամանակները, սպառողական ընկերութիւնը, արեւմտեան բարքերու ազդեցութիւնը իրենց դերը ունին հարկաւ, սակայն արժէքներ կան որոնք յաւիտեական են, ինչպէս հաւատքն ու քրիստոնէական ճշմարտութիւնը:

Գուցէ նաեւ մենք հոգեւորականներս թերու-

Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցի - Գահիրէ

թիւններ ունինք, այսինքն՝ երբ չենք հերկած, չենք ցանած, ինչպէ՞ս ակնկալենք հոնէլ: Հարկ եղածին չափ չենք սորվեցուցած կրօնական գիտելիքներ:

Հոգեւորականներս տկար ենք, մեր թիւը սակաւ է, հոգեւոր դաստիարակութենէ աւելի հակումն ենք վարչական գործերու, ի հարկաւորութենէ անտի:

Բայց այս հարցը մեզ շատ հեռունները կը տանի: Հայկական եղեռնէն ետք, չափով մը մեր բոնագաղթուած ժողովուրդի մնացորդացը, բարեխաւաց իր տնտեսութիւնը, բայց հայ եկեղեցականութիւնը չկրցաւ նահատակուածներուն տեղը լեցնել, բաւարար չափով եւ ուսմամբ հոգեւորականներ պատրաստելով:

Կը հաւատանք սակայն որ Աստուած իր եկեղեցին կ'առաջնորդէ արթնութեան ու զարթօնքի:

Հ. Սեպտեմբերին Գահիրէի մէջ տեղի կ'ունենայ Գալուստեան-Նուպարեան-Պողո-

սեան վարժարաններու նախկին շրջանա-
ւարտներու հաւաքը: Ի՞նչ են ակնկալու-
թիւնները եգիպտահայ գաղութէն:

Պ. Եգիպտահայ գաղութին մէջ գործող
անուանի, թիով շատ հայ վարժարաններ
կային, հիմա ափսոս չկան: Սակայն կան,
հազար փառք Աստուծոյ Գալուստեան,
Նուպարեան եւ Պօղոսեան ազգային վար-
ժարանները, երեքն ալ երկրորդական բաժնի
դասարաններով: Երեքն ալ պատկառելի
տարիքով, արդիւնաշատ գործունէութեամբ:
Այս վարժարաններէն ընթացաւարտ եղած են
ահա մէկուկէս դարէ ի վեր հիանալի
քաղաքացիներ, պատուական հաշորդիներ,
խոհական, շրջահայեաց, ազգանուէր, եկե-
ղեցասէր, պարկեշտ հայրեր ու մայրեր:
Եգիպտոսի Արաքսկան Հանրապետութեան
մէջ, յեղափոխութենէն ի վեր գոյութիւն չունին
այսպէս կոչուած համայնքային դպրոցներ:
Եթէ կան մեր վարժարանները, նախ այդ կը
պարտինք Աստուծոյ նախախնամութեան,
ապա Եգիպտոսի բարեացակամ կառա-
վարութեան որուն երախտապարտ ենք: Նաեւ
շնորհակալ ենք ազգային իշխանութեան
ձեռնբերչութեան: Այս դպրոցները մեն-
տորներն են եղած հաւաքին ներկայ ըլլալու
կոչուած նախկին շրջանաւարտներուն. հոգե-
մտաւոր իրենց սնունդը անոնք հոս ստացած
են, պատկառելի տնօրէններու եւ պատուական
ուսուցիչներու շունչին տակ: Մեր եկեղեցիին
մէջ մկրտուած, հոս մեծցած ու հայացած են:
Կուգան ծննդավայրը որ ի դէպ, լի է
պատմական ու հնագիտական վայրերով ու
քաղցր յիշատակներով: Կուգան անկասկած
իրեւ շնորհակալութեան ու երախտագի-
տութեան նշան եգիպտական պանծալի հայ-
րենիքին: Բարով կուգան: Եկեղեցին մեր
հոգեւոր տունն է: Առաջնորդարանը ազգային
տունն է: Դպրոցը իրենց տան երկարաձգումն
ու մտաւոր տունն էր ուր «կապարն յոսկի եւ
նիւթը կ'ոգեղինանայ»: Ուրեմն իրենց տունը
կը վերադառնան ու մեր դռները, սրտերն ու
բազուկները բաց են իրենց առջեւ: Կը յուսամ
որ այս հաւաքին առթիւ, տեղի կ'ունենան մեզ
բոլորս շահագրգռող եւ համահայկական
բնոյթի խնդիրներու մասին մտքերու փոխա-
նակումներ, շինիչ առաջարկներ:

**Հ. Կարգ մը ծնողներ տրտունջներ կը յայտ-
նեն վարժարաններու կրթական մակարդա-
կին վերաբերմամբ: Երբեքն իրենց զաւակ-
ները օտար վարժարաններ կ'արձանագրեն:**

Ի՞նչ ունիք ըսելու այս մասին: Կա՞ն բա-

**րելաման ծրագիրներ, ուսուցչական նոր
քատրեր ունենալու:**

Պ. Անհատը չկրնար յառաջդիմել երբ եղածէն
գոհ է ու յաւելեալ ճիգ չընէր: Հաւաքական-
ութիւններուն համար նաեւ ինքնագոհ վիճակը
աղէտալի է: Պէտք է ձգտիլ լաւագոյն
արդիւնքներու, յարատեւ աշխատանքով:
Ատենը անգամ մը հայ մամուլին մէջ կը
կարդանք թէ անհրաժեշտ է «համահայ-
կական քննկրէս ստեղծել» որպէսզի միացեալ
ուժերով հայ ժողովուրդին կարիքներուն
դարման գտնէ, պահանջատիրութիւնը
ներկայացնէ, ելլն: Սովոր ենք ախտաճա-
նաշում կատարել, բայց ոչ ոք դարման
կ'առաջարկէ: Չեն ըսեր օրինակ թէ քննկրէսին
համար դրամը ուսկի՞ց պիտի հայթայթուի,
ովքե՞ր պիտի հրաւիրուին, ի՞նչ հանգաման-
քով: Ուր ի նիստ պիտի գումարուին: Ըսուածը
ռոմանթիկ խօսք է եւ հոետորական արտա-
յայտութիւն: Կ'ըսենք, կը կրկնենք-«մեր
դպրոցներու մակարդակը ցանկալի բարձր-
ութեան վրայ չէ»: Պէտք է աւելի ըլլայ: Կըր-
նայ ըլլալ:

Ախտաճանաշումը կայ, սակայն շատ սակա-
ւթիւ են դարման առաջարկողները:

Չեմ տեսած, չեմ լսած որ ոեւէ ծնողք
տրտունջէ անդին ոեւէ սրտցաւ առաջարկ,
ծառայութիւն, օժանդակութիւն մատուցանէ:

Բոլորիս համար ալ խոր սրտաբեկութիւն կը
պատճառէ անդրադառնալ թէ ազգային
երկրորդական վարժարանէն շրջանաւարտ
սան կամ սանուհի մը չկարենայ կարգին
անսխալ հայերէն նամակ մը շարադրել:
Չքմեղանքի ինչ պատճառաբանութիւններ ալ
փորձենք, թափուած ճիգերը, կատարուած
հսկայ նիւթական ու այլ զոհողութիւնները չեն
արդարացներ արդիւնքը: Ուրե՛մն: Հարկ է
դարմաններ որոնել, ճիգերը բազմապատկել:
Այժմէն պէտք է պատրաստել յառաջիկայ
տասնամեակին համար որակաւորուած նոր
ուսուցիչներ:

Եթէ կառավարելը նախատեսել է, համայն-
ական մտահոգութեամբ ու աշխատանքով
պէտք է ծրագրել:

Ժողովրդավարական հասկացողութեամբ,
համայնական աշխատանքները պատաս-
խանատուութիւնն են բոլորին: □

ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳԸՐ

(մահուան 15-ամեակին առիթով)

Այս տարուայ Մայիսին, կը լրանար Հ.Բ.Ը.Մ.ի բարերարունի ողբ. Սաթենիկ Ճանիկ Չագըրի մահուան 15րդ տարելիցը:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս Հ.Բ.Ը.Մ.ի Եգիպտոսի շրջանակը Կիրակի 25 Մայիս 1997-ին, խնդրած էր հոգեհանգրստեան պաշտօն ողբացեալ բարերարունիին հոգւոյն ի հանգիստ, որ տեղի ունեցաւ յաւարտ Ս. Պատարագի Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, որուն ներկայ էին Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութեան եւ շրջանակի անդամները:

Այս առթիւ խմբագրութիւնս կը ներկայացնէ մեծանուն բարերարունիին կենսագրական գիծերը, զորս պատրաստած է մեր աշխատակցունին Տիկին Արաքսի Տէրունեան-Խաչերեան:

Խմբագրութիւն

Սաթենիկ Ճանիկ Չագըր

(Ծնեալ Թոփալեան)

(1889 - 1982)

Անուն
Ծննդավայր
Հօր անուն
Մօր անուն

Սաթենիկ Ճանիկ Չագըր (ծնեալ Թոփալեան)
Կ. Պոլիս Թուական՝ 1889
Գէորգ Կարապետ Թոփալեան (1850-1923)
Արտեմ Գէորգ Ֆընտըքեան (1859-1957)

Ուսումնառութիւն

1. Պոլիս, Իսկիտարի մէջ
Ամերիկեան Աղջկանց Բոլէճը
2. Southport, Անգլիա
Southport քաղաքի մարմնամարզի դպրոցը
վկայական՝ մարզանքի ուսուցչունի
3. Եգիպտոս
Leonardo Da Vinci վարժարանի նկարչութեան բաժինը
4. Աշակերտած է նաեւ նկարիչ Աշոտ Ջորեանի եւ այլ նկարիչներու
5. Փարիզ, Մոնքարնաս, 1947-ին
Հետեւած է Անտրէ Լոթէի Մոնքարնասի աշխատանցի դասընթացներուն:

Գործի Ասպարէզ

Պաշտօնավարած է Սկովտիոյ «Պէնէտիքեան» մայրապետներու աղջկանց դպրոցին մէջ իբր մարմնամարզի ուսուցչունի:

Ամուսնություն

Կ'ամուսնանալ 5 Յունիս 1919-ին Մնաշէսթըրի մէջ Ծանիկ Հայկ Չագըրի հետ, տնօրէն «Wagon Lit»-ի Միջին Արեւելքի Գահիրէի կեդրոնին: Կը տեղափոխուին Եգիպտոս:

Բարերարութիւն ամուսինը Ծանիկ Չագըր, շուրջ երեք տասնամեակ ատենապետած է Հ.Բ.Ը.Մ.ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովին ինչպէս նաեւ երկար տարիներ ատենապետը եղած է Գահիրէի Թեմական Ժողովին:

Ընկերային եւ Ազգային Գործունէութիւն

1924-27 անդամ ՀԲԸՄ Տիկնանց Որբախնամ Յանձնախումբի

1931-34 նախագահութիւն Գահիրէի «Այծեմնիկ» Բարեսիրական Միութեան

1937-38 իր տան մէջ կազմակերպած է դասախօսութեանց շարք, հաշոյ պատմութեան եւ հայ գրականութեան մասին, հրատարակելով մտաւորականներ եւ աշակերտներ:

1938-40 փոխ ատենապետութիւն Եգիպտոսի Միջազգային Մարմնամարզական Միութեան Նախագահութիւնի Միջազգային Girl Guide-երու հայկական բաժնին: Անդամ Եգիպտոսի Կանանց Միութեան վարչութեան:

Ծուցահանդէսներ եւ ճամբորդութիւններ

1. 24 Մարտ 1946-ին Գահիրէի Կանանց Միջազգային Ակումբին մէջ, «Հայաստանի Տեսարաններու» նկարչական ցուցահանդէս:

Սաթենիկ Չագըր 1945-ին իր ամուսինն ընկերակցելով, համաշխարհային երկրորդ պատերազմէն անմիջապէս ետք, կաթողիկոսական ընտրութիւններու առթիւ հայրենիք կը մեկնի եւ վերադարձին իր տպաւորութիւնները կը փոխանցէ Եգիպտահայութեան դասախօսելով իր տան մէջ: Ներկաներուն կը բաժնէ Հայաստանի սուրբ հողէն: Մինչ ոչ-հայ շրջանակի համար կուտայ իր նկարչական ցուցահանդէսը: Գծած է Հայաստանի տեսարժան վայրերը «Սեւան», «Մեծ ու Փոքր Մասիսները», «Արարատ»:

2. Սպահանի մէջ, Ծահ-Աքբասի պալատին որմնակարները վերարտադրած է յաջողութեամբ:

Բարերարութիւն

1976-ին, իր ողջութեան, Գահիրէի Զամալէք թաղը գտնուող իր կալուածը 4097 քառակուսի մետր տարածութեամբ (հողը եւ ընդարձակ մենատունը) նուիրած է Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ին:

Կեանքէ Հրաժեշտ

93 տարեկանին, 10 Մայիս, 1982-ին Գահիրէի մէջ իր հոգին կ'աւանդէ :

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցու մէջ: Մարմինը կը փոխադրուի Աղեքսանդրիա եւ կ'ամփոփուի Ծաթայի ազգային գերեզմանատան Թովալեան գերդաստանի ընտանեկան դամբարանին մէջ:

Նուիրատուութեան գործադրութիւն

Մենատան կից գտնուող պարապ հողի տարածութիւնը վաճառուած է 14 Յունուար 1996-ին, իրականացնելով Ե.Ո. 16,257,570 մայր դրամագլուխ մը, որուն եկամուտները կը գործածուին, նուիրատուութեամբ նախատեսուած նպատակներուն համար:

ԻՆՉՈՒ ԶԷ

Սօսի Յակոբեան

Մեր տան դիմացի շենքին գետնաշարկը տարիներ է ի վեր տարիքոտ գոյգ մը կը բնակի առանձին: Երկու գաւակի տէր են, որոնք սակայն ամուսնացած՝ եւ պարագաներու բերմամբ վերջնականապէս հեռացած են Եգիպտոսէն:

Ծառ քաղաքավար եւ բոլոր թաղեցիներէն սիրուած եւ յարգուած են:

Ժամանակ առ ժամանակ իրենց տարեկից հիւրեր կ'ընդունին եւ հաճելի պահեր կ'անցնեն միասին, իրենց տան պարտէզը նստած: Բախտաւորութիւնը ունին շատ վստահելի եւ կարող սպասուհի մը ունենալու, որ շատ լաւ հոգ կը տանի թէ իրենց եւ թէ տան: Յայտնի է որ դրամական մեղութիւն ալ չունին:

Սակայն կարծէք այս բոլորով հանդերձ միօրինակութիւն մը, տրամութիւն մը, յուսահատութիւն մը կը պատէ զիրենք:

Երբեմն կը տեսնեմ զիրենք: Մեծ յուզումով նամակ մը կարդալու ժամանակ-վստահաբար իրենց զաւակներէն-եւ կարծէք իրենց թոռներուն կարօտը կ'առնեն դրկուած նկարները համբուրելով:

Յաճախ կը հետեւիմ անոնց եւ կը մտածեմ, թէ արդեօք ի՞նչ տեսակ պիտի ըլլար իրենց կեանքը եթէ շրջապատուած ըլլային երիտասարդ եւ փոքրիկ հարազատներով:

Եւ ահա յանկարծ, այս երկու ծերունիներուն կեանքը բոլորովին փոխուեցաւ, երբ իրենց շենքին մէջ երիտասարդ գոյգ մը, իրենց երկու փոքրիկներով եկան բնակութիւն հաստատելու:

Ծառ չանցած երիտասարդ տիկինը իր երկու փոքրիկները, տղայ մը 6 տարեկան եւ աղջիկ մը 4 տարեկան, հետը առած ծանօթանալու գնաց շենքին դրացիներէն տարեց ամուլին:

Փոքրիկները սկիզբը խորշեցան երկու ծերունիներէն եւ իրենց մայրիկին քովէն չէին

ուզեր հեռանալ:

Սակայն շոքոլայի եւ անուշեղէնի հանդէպ սէրէն մղուած քիչ մը քաջութիւն առին եւ մամիկին հրամցուցած շոքոլաները առնելով պարտէզ իջան եւ սկսան ուսումնասիրել այդ նոր շրջապատը:

Պապիկը որ հոն որթատունկին տակ նստած կը քնանար, փոքրիկներուն ձայնը լսելով աչքերը բացաւ: Փոքրիկները զարմացած տեղերնին գամուած մնացին, սակայն պապիկին բարի ժպիտը տեսնելով սիրտ առին եւ ձեռք-ձեռքի բռնած, կասկածոտ քայլերով մօտեցան իրեն:

Ի՞նչ կը խօսէին իրար հետ, չէի կրնար լսել անշուշտ: Սակայն, պապիկը տեղէն ելլելով խաղողի ողկոյզ մը քաղեց, լուաց եւ պզտիկներուն տուաւ:

Երբ քիչ ետք մայրիկը պարտէզ իջաւ կանչելու համար իրենց, շատ դժուարաւ ուզեցին բաժնուիլ պապիկէն:

Քանի մը օր ետք, երկու փոքրիկները առանձին, այցելութեան գացին ծերունիներուն:

Մամիկն ու պապիկը ուրախ-ուրախ կը դառնային փոքրիկներուն շուրջ. մէկը անուշեղէն մը կը բերէր, միւսը՝ պտուղ:

Կամաց կամաց փոքրիկներուն այցելութիւնները աւելի յաճախադէպ դարձան. կարծէք ծերունիները անհամբեր կը սպասէին իրենց:

Ծարաթը մի քանի օր միասին նախաճաշ կ'ընէին:

Ահաւասիկ, մամիկը պատշգամբը նախաճաշի սեղանը պատրաստած կը սպասէր իր փոքրիկ "հիւրերուն", որոնք այլեւս հիւր չէին նկատուէր այլ հարազատ:

Փոքրիկները երբեմն ծաղիկ կը բերէին մամիկին:

Ան մեծ խնամքով կը գետեղէր փունջը ծաղկամանին մէջ:

Օր մըն ալ գամ գամելու ձայներ լսելով ծերունիներուն պարտէզը նայեցայ եւ ի՞նչ տեսնեմ, պապիկը մեծ եռանդով երկու աթոռակներ կը շինէր իր ձագուկներուն համար:

Կարծէք այս երկու ծերունիները տաւր տարի երիտասարդացան:

Սկսան աւելի աշխոյժ քայլերով քալել, սկսան ժպտիլ եւ յաճախ ալ քաճրաձայն խնդալ:

Այլեւս պապիկը ձանձրոյթէն չէր քնանար որթատունկին տակ, այլ ծառերն ու ծաղիկները կը խնամէր որպէսզի երբ փոքրիկները գան ուրախանան:

Այլեւս մամիկը աննպատակ չէր երթար գար տան մէջ կամ հին նկարներ ու նամակներ դիմացը դրած չէր տխրեր ու ափսոսար:

Այլեւս կեանք կար, ուրախութիւն՝ նոր շունչ կար տան մէջ:

Մեր դրացիներուն կեանքին հետեւելով, յանկարծ հարցում մը ծագեցաւ մտքիս մէջ:

Արդեօք ինչպէ՞ս պիտի փոխուի կեանքը Այծեմնիկի հանգստեան տան մէջ կայք հաստատած մեր հայ մամիկներուն եւ պապիկներուն, եթէ օրուան ընթացքին 5-10 տարեկան հայ փոքրիկներ կանոնաւոր կերպով մի քանի ժամուան համար այցելեն իրենց:

Այս տեսակ այցելութիւններ առիթը պիտի ստեղծեն որ փոքրիկներն ու ալեւորները ծանօթանան իրարու, իրարու հետ խօսակցին, ուտեն, գծեն, ներկեն, խաղեր խաղան, մրցումներ ընեն եւայլն...:

Արդեօք, կարելի՞ է ամառնային չորս ամիսներու դպրոցական արձակուրդի ընթացքին մանկապարտէզի դրութիւն մը ստեղծել Այծեմնիկի հանգստեան տան մէջ, փորձառու եւ համբերատար պատասխանատուներու հսկողութեան տակ:

Հաւանաբար, հոն գտնուող մամիկներուն ու պապիկներուն շատերը իրենց հարազատ թոռնիկներուն կարօտէն կը տառապին եւ կարելի է ուրիշ փոքրիկներու հետ ժամանակ անցնելով միասնաբար գտնեն:

Նաեւ, բոլորովին տարեցներու մթնոլորտին

մէջ մնալով մարդուս վրայ յուսահատութիւն կուգայ:

Ծատերու համար "ծերանոցը կեանքի վերջին անյոյս կայանն է":

Ինչո՞ւ համար չփոխել "ծերանոցի" այս մակդիրը եւ չվերածել գայն զուարթ, կեանքով լի վայրի մը ուր ծերունիներուն փորձառութիւնն ու իմաստութիւնը խառնուին մանուկներուն անմեղութեան եւ զուարթութեան հետ:

Հաւանաբար այս նոր գաղափարը ոմանց խորթ թոփ, ոմանց զարմանալի, ոմանց անկարելի եւ ոմանց համար նոյնիսկ անիմաստ:

Սակայն, ամէն նորութեան հանդէպ թեր ու դէմ կարծիքներ կը կազմուին:

Ծատ ուրախ պիտի ըլլամ, յարգելի ընթերցող, եթէ գրաւոր արտայայտէք ձեր կարծիքը այս առաջարկին մասին, բացարձակապէս ազատ կերպով, դէմ կամ ի նպաստ:

Պատասխանները պիտի տպուին առանց որեւէ մէկ փոփոխութեան:

Կարծիքներու անկեղծ փոխանակումով է, որ նոր գաղափարներ ծնունդ կ'առնեն, կը կոփուին եւ կը գործադրուին ի շահ մեր գաղութին:

Հաճեցէք ուղղել ձեր նամակները ստորեւ տրուած հասցեով

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՆԳԱԻՈՐ ՀԱՆՔԵՐ

Նուպարեան Ազգային Վարժարանի պատրաստականի աշակերտները, իրենց բաժնի հայերենի ուսուցիչ՝ պր. Թովմաս Զաքարեանի խմբագրությամբ, միասնաբար հրատարակած են "Յանգաւոր Հանքեր" վերնագրով գրքոյկը, որուն մէջ բանաստեղծութիւններով եւ քառեակներով արտայայտուած են 16 աշակերտ-աշակերտուհիներ:

Բանաստեղծութիւններն ու քառեակները կը դառնան հայ լեզուին, գիրքի եւ գրադարանի սիրոյ , մօր, սիրոյ, հայրենիքի եւ հրաժեշտի զգացումներուն շուրջ:

Գնահատելի աշխատանք տարուած է ուսուցիչին կողմէ. նման անհատական արուեստ մը (գրականութիւն) խմբային աշխատանքի վերածելու առումով:

Աշակերտները նախ աչցելած են եգիպտահայ մամուլին. ծանօթանալու տպագրութեան գաղափարին, ապա, հետեւած են եգիպտահայ հանրաճանաչ արուեստագէտի մը թելադրութիւններուն գիրք ձեւաւորելու կերպերուն մասին, որուն շնորհիւ անոնք կրցած են տպագրուած գրքոյկին կողքէն, իրենց ձեռնային աշխատանքով լոյս ընծայել չինական տիպի գրքոյկ մը նոյն բովանդակութեամբ: Այսպէսով՝ աշակերտները իրենք են ձեւաւորողները նկարները գծողները, գրողները եւ նոյնիսկ գրքոյկը կազմողները:

Բոլորը միասին մէկ նպատակի շուրջ հաւաքուիլ...եթէ անհնար դարձած է մեծերուն մօտ՝ ահա փոքրերը հնարաւոր դարձուցին, եւ ո՞վ գիտէ՝ գուցէ այսօրուան սերունդը եթէ ատենին գտած ըլլար միասնական ոգի ներշնչող անձեր, աւելի յոսալի կ'ըլլար ներկայի մեր իրավիճակը:

Յաջողութիւն կը մաղթենք բոլոր մասնակիցներուն եւ կը յուսանք որ վառ պահեն խմբային աշխատանքի տենչը, քանի որ տեսան եւ շօշափեցին անոր արդիւնքները:

ՀԱՂԷՊ

ՓՐՈՖ. ԲԱՐՍԵՂ ԹՈՒՂԼԱՃԵԱՆԻ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Սուրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ծրջանակային Յանձնաժողովի հրաւերով եւ Հալէպի տեղական վարչութեան կազմակերպութեամբ 24 Մայիսին Դամասկոս ժամանեց թրքահայ միջազգային բառարանագէտ, բանասէր, թարգմանիչ ու գրող՝ Փրոֆ. Բարսեղ Թուղլաճեան (Բարս Թողլաճը անունով ճանչցուած Թուրքիոյ մէջ):

Փրոֆ. Թուղլաճեան Դամասկոսի մէջ երկու դասախօսութիւններ տալէ ետք, Հալէպի մէջ տուած է շարք մը դասախօսութիւններ միւս ունենալով՝ ճարտարապետ Պալեանները, Գրիգոր Զոհրապ, Ալվազովսկի, Արամ Խաչատուրեան եւ հայերը օսմանեան տիրապետութեան շրջանին, մեծ հետաքրքրութիւն յառաջ բերելով սուրիահայերուն մօտ:

ԵՐԵՒԱՆ

"ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՓՈՔՐԻԿ ԵՐԳԻՉՆԵՐ"ՈՒՆ ՆՈՐ ԽՄԲԱՎԱՐԸ

Մայիս 25-ին Երեւանի Կոմիտասի անուան կամերային երաժշտության տան դահլիճին մէջ ելոյթ կ'ունենային "Հայաստանի Փոքրիկ Երգիչները", որոնք ճիշդ տարի մը առաջ Գաֆիրէի Հ.Բ.Ը.Մ-ի հրաւերով Գաֆիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ մէջ Տիգրան Հէքէքեանի խմբավարութեամբ հիացուցած էին եգիպտահայ եւ եգիպտացի արուեստասէրները:

Այս անգամ սակայն խմբավարն էր, երգչախումբի աւագ երգչուհիներէն, Չայքովսկիի անուան երաժշտական դպրոցի աւարտական դասարանի աշակերտուհի Աննա Դոլմազեանը 17 տարեկան, իսկ Տիգրան Հէքէքեան հանդիսատեսներուն կողքին կ'ունկնդրէր Աննային պատրաստած ծրագիրը: "Փոքրիկ Երգիչները", Աննա Դոլմազեանի ղեկավարութեամբ հանդէս եկան ռուս, հայ եւ եւրոպացի երաժիշտներու դասական եւ ժամանակակից ստեղծագործութիւններով:

Երկու ժամ տևող ելոյթէն ետք Աննան երախտագիտութեան խօսք ուղղեց իր գեղարուեստական ղեկավարին, Չայքովսկիի անուան դպրոցի տնօրէնուհի Դադիանա Հայրապետեանին եւ գործակիցներուն:

ՓԱՐԻՉ

ՀԱՅՐԵՆԻ ՏԱՂԱՆԴԱԽՈՐ ԵՐԵՒԱՆԵՐ ՓԱՐԻՉԻ ՄԷՋ

27 Մայիսին «Աէն Ժերմեն»-ի մեծ թատերասրահին մէջ UCFAF-ի նախաձեռնութեամբ եւ Փարիզ քաղաքի հովանաւորութեամբ տեղի ունեցաւ գեղարուեստական երեկոյ մը որուն ընթացքին ելոյթ ունեցան 9 տաղանդաւոր պատանի երաժիշտներ ղեկավարութեամբ արուեստագէտ Սիլվա Մեքենեանի: Օժտուած պատանիներն են

Արաքսի Մուխի-Հովէեան	(14 տարեկան դաշնակ)
Կորին Ասատրեան	(12 տարեկան Սաքսոֆոն)
Գոհար Վարդանեան	(14 տարեկան Կիթառ)
Գրիգոր Ասմարեան	(17 տարեկան Դաշնակ)
Էլեն Էգորեան	(18 տարեկան Զութակ)
Վահագն Աւետիսեան	(13 տարեկան Դաշնակ)
Լիլիթ Գրիգորեան	(12 տարեկան Դաշնակ)
Գագիկ Բադալեան	(16 տարեկան Երգիչ)
Տիգրան Մուրատեան	(13 տարեկան Թաւջութակ)

Յիշատակելի է որ նոյն խումբը նախապէս աննախընթաց յաջողութիւն գտած է Ֆրանսայի, Ռուսիոյ, Արժանթինի, Պրագիի, Ուրուկուէյի եւ այլ երկիրներու մէջ:

ԼԻԲԱՆԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ՆՈՒԷՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Հ.Հ. արտաքին գործերու նախարար Ալ. Արզումանեանի Լիբանան այցելութեան առթիւ, Լիբանանի Հ.Բ.Ը.Մ.ը մինիպիւս մը նուիրած է Հայաստանի Արտաքին Գործերու նախարարութեան:

Պէշրոթի Տէմիրճեան կեդրոնատեղիին մէջ Հ.Հ. արտաքին գործերու նախարար Ալ. Արզումանեանի ի պատիւ տրուած ընդունելութեան ընթացքին, Լիբանանի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Շրջանակային Ցանձնաժողովի փոխ ատենապետ Կարպիս Մարգարեան ՄԻՆԻԲԻՍին բանալիները յանձնած է Պր. Ալ. Արզումանեանի: Սոյն հանդիսութեան ներկայ գտնուած են Լիբանանի մէջ Ա.Մ.Ն.ի Ֆրանսայի եւ այլ երկիրներու դեսպանները:

Նկարին մէջ Լիբանանի Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութեան անդամները Հ.Հ. Արտ. Գործերու նախարար Ալ. Արզումանեան եւ Լիբանանի մէջ Հ.Հ. դեսպան Երուանդ Մելքոնեան (մէջտեղը)

ԱՄՆ-ՄԻԶԻԿԸՆ

ԼԷՅՏԻ ՔՈՔՍ Կ'ԱՅՅԵԼԷ ԱԼԵՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ապրիլ 25ին Մեծն Բրիտանիոյ լորտերու տան ներկայացուցիչ Լէյտի Քարոլայն Քոքս այցելեց Սաութֆիլտ-Միչիլընի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ալեք Մանուկեան վարժարանը: Աշակերտները երգեցին Ղարաբաղի նուիրում երգ մը, որմէ ետք Լէյտի Քոքս 242 աշակերտներուն յայտնեց թէ իր վերջին այցելութիւնը 30րդն է զոր կը կատարէր դէպի Ղարաբաղ եւ այնտեղ աշակերտներուն մօտ գտած է զոհողութեան ոգի եւ անանձնական սէր՝ որուն նմանը չէ գտած այլ բազմաթիւ երկիրներ իր այցելութեան ընթացքին:

Լէյտի Քոքս հռչակաւոր անձնատրութիւն մը դարձած է Եւրոպայի մէջ իր բժշկական մարդասիրական եւ բարոյական օգնութիւններով ի նպաստ Ղարաբաղի ժողովուրդին:

Լէյտի Քոքս Ա.Մ.Ն. կը գտնուէր Սաութֆիլտի Սբ. Յովհաննէս հայկական եկեղեցիին հրաւերով:

ԱՄՆ-ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԸ ԿԸ ՅԻՇԱՏԱԿԷ ԵՂԵՌՆԻ ԶՈՀԵՐԸ

Քալիֆորնիոյ Քանոկա Բարքի Աղանանեան հանդիսարանին մէջ՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մանուկեան-Տէմիրճեան դպրոցը զգայացունց յայտագրով մը հանդէս եկաւ ի յիշատակ 1915ին կատարուած հայկական եղեռնին:

Հանդիսութեան ընթացքին աշակերտները արտայայտուեցան ջարդերու ժամանակ հայերուն կրած տառապանքին՝ եւ այդ շրջանին Հ.Բ.Ը.Մ.ի օգնութեան ջանքերուն մասին:

Ապա, Փոքրիկներու Երգչախումբը հանդէս եկաւ "Ապրիլեան Երգեր" յայտագրով մը Օր. Արուս Անդրեանեանի խմբավարութեամբ, որմէ ետք Աղջկանց պարախումբը, Արմին Միրզախանեանի ղեկավարութեամբ ներկայացուց "Զարդ եւ Վերածնունդ" խորհրդանշական պարը, արտասանութիւններու ընկերակցութեամբ որոնք ընտրուած էին Տիկ. Հէրմին

ԱՄՆ-ՕՀԱՅՕ

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԾՆՆԳԵԱՆ 125-ԱՄԵԱԿԸ

Օհայոյի (Քլիվլենտ) Ար. Գրիգոր Նարեկացի եկեղեցիին մէջ մեծ յաջողութեամբ նշուեցաւ հայ երաժշտութեան հանճար՝ երաժշտագէտ եւ եկեղեցական, Կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 125-ամեակը կազմակերպութեամբ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Քլիվլենտի մասնաճիւղին:

Ցայտագրին ընթացքին հանդէս եկան Ստեփան Սարաֆեան (ջութակ), Անահիտ Պերպերեան (ֆլիւթ), Արմեն Հարեչեան (օրկ) եւ երգերով Սու Միրաքեան: Հայր Սիմէոն Օտապաշեան եւ Լիզա Ներսէսեան-Ռիչըրտսըն մեկնաբանեցին եւ ներկայացուցին Կոմիտասի կեանքն ու գործը:

ԱՄՆ-ՊՈՍՏՈՆ

“ՄԱՍԱՉՈՒՍԷԹ”Ի ՄԷՋ ԸՆԹՐԻՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԳԷՍ

Նիու Ինկլընդ-ի Հ.Բ.Ը.Մ. մասնաճիղը և Պոստոնի Թեքեան Մշակութային Միությունը “Մեյնթ Օւեյմզ” եկեղեցիին հանդիսասրահին մեջ կազմակերպեցին ընթրիք-պարահանդես մը 130 հոգիի ներկայությամբ, որուն հասույթը 1500 տոլար, նուիրուած է Հայաստանի օգնութեան:

Հետաքրքրականը այն է, որ հոշակաւոր անձնատրութիւններուն կողքին ներկայ էր նաեւ Եգիպտոսի նախորդ նախագահ Սատարի դուստրը Քամելիա Ալ Սատար:

Հանդէսին ներկայ եղած են նաեւ Մոնաքոյի և Ֆրանսայի հիւպատոսները իրենց տիկիներով:

(կանգնած) Զախէն աջ Յոդ՝ Քամելիա Ալ Սատար

ԱՄՆ-ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

“ՕՔԼԱՆՏ”Ի ՄԷՋ ՎԱՉԷ ՄԱՆԿԵՐԵԱՆԻ ՏՈՒԱԾ ԴԱԾՆԱԿԻ ՀԱՆԳԷՍԸ

“Հոլի Նեյմզ Քոլէճ Բիւրնդ Թիաթըր”ի մէջ դաշնակահար և երաժիշտ Վաչէ Մանկերեան 220 ունկնդիրներու դիմաց հանդէս եկաւ Ծովէնի, Պեթհոլէնի, Չայքովսքիի և Բահմանիւովի գործերով: Յաշտագրին Բ. մասը ամբողջովին նուիրուած էր հայ երաժիշտներու գործերուն: Հանդիսութիւնը կազմակերպած էր “Օքլանտ”ի Հ.Բ.Ը.Մ.ի մասնաճիղը՝ “Պէրքլի”ի Հայ Աշակերտներու Միութեան օժանդակութեամբ:

Մանկերեան արդէն հանրածանօթ դարձած է ԱՄՆ-ի տարբեր քաղաքներու իր ելոյթներով և իր շահած մրցանակներով, որոնց վերջինն էր Լոս Անճելոսի “Լիսթ” դաշնակի մրցոյթը: Ան որպէս երաժիշտ իր երաժշտական կտորներով մասնակցած է տարբեր ժապաւէններու և թատրերգութիւններու:

ԿՐԸՆՈՊԼ

Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ 9րդ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԸ

16ԷՆ 19 Մայիսին Ֆրանսայի Կրընուպլ քաղաքին մէջ տեղի ունեցաւ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի Եւրոպայի Երիտասարդական 9րդ մարզական խաղերու հանդիպումը, պատրաստութեամբ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի Ֆրանսայի Օրջանակային Յանձնաժողովին, գլխաւորութեամբ, Օրջանակին նախագահ՝ տոքթ. Է. Ադամեանի եւ աջակցութեամբ՝ Տէր եւ Տիկ. Ա. Քէշիշեանի:

Սոյն հանդիպման մասնակցեցան 400 ԷՆ 450 հայ երիտասարդ-երիտասարդուհիներ եւ ղեկավարներ՝ Անգլիայէն, Գերմանիայէն, Ֆրանսայէն, Հոլանտայէն, Աւստրիայէն եւ Զուիցերիայէն հետեւեալ խաղերուն մէջ՝ ֆութպոլ (տղաք), պասքէթպոլ (տղաք-աղջիկներ), փինկ փոնկ (տղաք-աղջիկներ), վոլէյպոլ (տղաք-աղջիկներ եւ խառն) ընդամենը շուրջ 90 մրցումներ:

Չորս օրուան ընթացքին կայացած մրցումներուն կողքին, խրախմանքի եւ փակման հանդիսութեան ճշգրիտ կազմակերպումը՝ մեծ գոհունակութիւն պատճառեց մասնակ ցող մարզիկներուն եւ ղեկավարներուն, որոնք արդէն իսկ կը պատրաստուին Հ.Բ.Ը.Մ.Ի Եւրոպայի 10րդ խաղերուն:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱԻԱՔԱԿԱՆԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԲԱԺԱԿԻ ԶՏՈՒՄԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

1998ին Ֆրանսայի մէջ կայանալիք ֆութպոլի աշխարհի բաժակի գտումի մրցումներուն Հայաստանի հաւաքականին վիճակուեցաւ դժուարին 9րդ խմբակը Եւրոպայի ախոյեան Գերմանիոյ, Փորթուկալի, Ուքրանիոյ, Հիւսիսային Իրլանտայի եւ Ալպանիոյ հաւաքականներուն հետ:

Ըստ քննադատներուն Հայաստանի հաւաքականը իր առաջին մասնակցութիւնը բերելով հանդերձ միջազգային մասն մրցումներու դրական խաղարկութիւն կը ցուցաբերէ մէկ խաղէն միւսը, հակառակ անոր որ մինչեւ 6րդ խաղը ոչ մէկ անգամ չաղթանակ արձանագրեց: Սակայն, նոյն ատեն ան ունի միայն մէկ պարտութիւն ան ալ Եւրոպայի 96ի ախոյեան Գերմանիայէն:

9րդ խմբակի ցուցակին մէջ Հայաստանի հաւաքականը կը գրաւէ 6 խումբի վրայ 5րդ դիրքը: 6 մրցումներէն մինչեւ հիմա Հայաստանի արդիւնքներն են հետեւեալը

Հայաստան	0	Փորթուկալ	0	Երեւան
Հայաստան	0	Հիւս. Իրլանտա	1	ՊէլՖասթ
Հայաստան	1	Գերմանիա	5	Երեւան
Հայաստան	0	Ալպանիա	0	Թիրանա
Հայաստան	1	Ուքրանիա	1	Քիեւ
Հայաստան	0	Հիւս.Իրլանտա	0	Երեւան

Հայաստանի հաւաքականին մնացեալ մրցումներն են:

20 Օգոստոսին	Փորթուկալի դէմ Լիզպոնի մէջ:
6 Սեպտեմբերին	Ալպանիոյ դէմ Երեւանի մէջ:
10 Սեպտեմբերին	Գերմանիոյ դէմ Գերմանիոյ մէջ:
11 Հոկտեմբերին	Ուքրանիոյ դէմ Երեւանի մէջ:

ԱՆԴԱՄԱԳՐԱԿԱՆ

ԾՆՈՒՆԴ

Ուրախությամբ կը տեղեկանանք թէ Հ.Բ.Ը.Մ.ի անդամներէն Տէր եւ Տիկին Արթօ եւ Սիմոն Ասլանեան 4 Յունիս 1997-ին բախտաւորուած են աղջիկ զաւակով մը, զոր անուանակոչած են Թերէզ:

Մեր շնորհաւորութիւնները նորածինին ծնողքին:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.Ը.Մ.ի անդամութիւններէն ճարտարապետուհի օր. Արփի Ճանիկեան արժանացած է Trinity College of Music-ի Fellowship-ին:

Մեր շնորհաւորութիւնները օր. Ճանիկեանին նորանոր յաջողութիւններու մաղթանքներով:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Միութեանս երկարամեայ անդամ ինչպէս նաեւ Գահիրէի Թեմական Ժողովի փոխ ատենապետ եւ Հելիոպոլսոյ Կոկանեան Սրահի նախագահ Տիար Կարպիս Եազընեան կորսնցուցած է իր հայրը՝ Յովհաննէս Եազընեան, որ մահացած է 10 Յունիս 1997-ին:

Մեր ցաւակցութիւնը ողբացեալին հարազատներուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԹԵՆԻԿ Ծ. ՉԱԳՐՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ԿՐԹԱԿԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
1997-1998 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սաթենիկ Ծ. Չագրր Հիմնադրամը 1997-1998 տարեշրջանին եւս կրթաթոշակ պիտի յատկացնէ արժանաւոր ուսանողներու, որոնք կրնան անձամբ ներկայանալ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Գահիրէի գրասենեակը, լեցնելու համար յատուկ հարցաթերթիկը, իրենց հետ ունենալով 2 լուսանկար, ծննդեան վկայականի պատճէն, դիմումնագիր մը եւ վերջին երկու տարիներու իրենց վիճակացոյցները:

Աղեքսանդրիոյ թեկնածուները, պարտին իրենց դիմումագրերը ներկայացնել Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութեան:

Սաթենիկ Ծ. Չագրր Հիմնադրամէն արդէն իսկ կրթաթոշակ ստացողները պարտին դրկել նախորդ տարեշրջանի ա. եւ բ. կիսամեայի կամ տարեվերջի քննութեանց արդիւնքները, անմիջապէս որ զանոնք ստանան իրենց յաճախած կրթական հաստատութիւններէն:

Բոլոր տեսակի (նոր եւ հին) դիմումագրերը ընդունելու վերջին պայմանաժամն է, Գահիրէի համար 10 Սեպտեմբեր 1997 եւ Աղեքսանդրիոյ համար 3 Սեպտեմբեր 1997:

ԳԱՀԻՐԷԻ Հ.Բ.Ը.Մ.ի ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ